

Izhaja vsak četrtek in velja za poštno vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 18 Din, četrt leta 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravnništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroska cesta št. 5. — List se dopušča do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroska cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravištvu sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

Ob 10 letnici Krekove smrti.

Dokler smo imeli Kreka živega med seboj, nismo vedeli, kaj imamo. Ko nam je umrl, smo trenutno vsi začutili velikansko izgubo, ki je zadela naš narod, ko je ravno šel v novo bodočnost. Potem pa smo skoroda pozabili, pozabili nanj, ki nam je bil kakor Mojzes Izraelcem, ko so šli iz egiptovske sužnosti. Minilo je že deset let od tega, kar je umrl dr. Krek. In ta desetletnica nam zopet stavi pred oči njega, ki ga moremo nazvati očeta, ker nam je uspekal temelje našega sedanjega doma. Tudi mi se ga hočemo danes spomniti. Nikakor pa to ne bodi le opomin nanj, ampak bodi prerogaj našega mišljenja in delovanja v Krekovem duhu in Krekovi delavnosti.

Dr. Krekov življenjepis.

Rojen je bil pri Sv. Gregorju nad Sodražico leta 1865 kot sin učitelja. Po očetovi smrti se je preselil z materjo, katero je zelo iskreno ljubil, na očetovo posestvo v Selcih nad Škofje Loko. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani ter je stopil v bogoslovje. Za mašnika je bil posvečen leta 1888, na kar je šel na Dunaj študirati, da je postal doktor bogoslovja. Ker je ljubil svoj narod in ga je narod spoznal kot enega svojih najidealnejših, je postal Krek deželni in državni poslanec. Imel pa je bolezen, ki mu je leta in leta nagajala, poapnenje žil. In ko je dr. Krek pred desetimi leti obiskal svojega prijatelja župnika Bajca v Št. Janžu na Dolenjskem, je tamkaj ugasnilo njegovo zemeljsko življenje. Njegovo truplo so prepeljali v Ljubljano, kjer mu je narod v znak hvaležnosti na grobu postavil velik spomenik.

Dr. Krekovo delo.

Z eno besedo bi lahko označili Krekovo delo: Ljubezen. Sama ljubezen ga je bila in čim več je je kdo potreboval, temveč jo je dobil. Njegova ljubezen pa se ni zrealizirala v govoru, v frazah in napitnicah, ampak v delu. Videl je, kako naš narod potrebuje izobrazbo kakor vsakdanjega kruha in poklical je v življenje krščanska prosvetna društva ter jih organiziral v eno enoto. Videl je, kako je naš kmet poseben trpel pod oduševom posameznih bogatašev po deželi, pa je šel na delo in ustanovil zadrugo, hranilnice ter posojilnice in tudi te je združil v mogočno Zadrugo zvezo. Da bi tega dela ne zastavil, bi gospodarski položaj Slovenije bil danes kakor kje v Galiciji. Videl je trpinat Slovence, slovenskega delavca, pa mu je osnoval delavske strokovne organizacije, ki mu varuje in brani delavske

pravice. Vse njegovo delo je bilo rojeno iz ljubezni, zato je uspelo. In danes, ko je deset let že od tega, kar pokriva njegovo truplo slovenska zemlja in kar se njegov duh razliva v Bogu, še vse njegovo delo živi, se razvija kot zdravo drevo, ki ga je dobro usadil vrtnar dr. Krek. In naš narod od teh dreves naših organizacij zajema sad, ki mu daje moč in dejnega in gospodarskega življenja.

Bodimo vredni dediči Krekovi!

Ohranimo to, kar nam je ustvaril! Naše organizacije, bodisi posvetne, gospodarske ali stanovske kot tudi politične, bodo cvetele in bodo vedno več sadov prinašale, ako jih bomo vodili in gojili z isto ljubeznijo, kakor jih je dr. Krek ustanavljal. Vsi oni, ki so že dosedaj požrtvovalno delovali v njih in še delujejo, so vredni dediči Krekovi.

Dajmo pa Krekovega duha pred vsem naši mladini! Ona, ki v današnjih razruvanih časih ne ve, kod bi ubrala pot v boljšo bodočnost, naj se pred vsem navzame duha Krekovega. Bodimo tako idealni, kot je bil on, ki je izgoroval in izgoroval v idealnem ognjevitnem delu za dobro našega naroda.

Bodimo požrtvovalni kot on, ki nikdar ni vprašal, kaj pa bom imel od tega, če bom deloval v društvih, zadrugah in drugod, ampak je vedno gledal le na to, kaj bodo imeli od tega — drugi, kaj bo imel koristi od njegovega dela njegov narod.

Bodimo delavni kot on, ki ni le od jutra do večera, ampak prav pogostokrat tudi od večera do jutra delal, delal, če tudi je slutil, da mu ravno to pije in močno pije njegovo življenjsko moč. Ne v poklju in miru, sredi dela se je poslovil od nas.

Bodimo pri delu veseli kot on! Veselje do dela in veselje pri delu, pa kjerkoli, posebno pa v naših organizacijah, je ona skrivnostna moč, ki nas združuje, da ne odstopimo, da hočemo dalje, da hočemo novih del in novih uspehov. In to veselje se pomnožuje posebno z uspehi po delu. Kadar je Krek videl uspehe svojega dela, je bil bolj vesel, kakor bi si pridobil bogve kaj!

Ob desetletnici Krekove smrti ne mislimo torej le na to, da ga ni več med nami! Mislimo na to, da bo njegov duh po nas vseh še nadalje med nami, da bo po svojih vrednih dedičih ohranjal Krekovo delo in ga množil ter s tem ohranil prijeten dom slovenskemu narodu!

Občinske volitve in naši nasprotniki.

Pred kratkim smo objavili članek o občinskih volitvah, v katerem smo izrecno poudarili, da so občinske volitve v prvi vrsti gospodarskega značaja, da pa so v danih razmerah, ko naši nasprotniki tudi na tem polju gonijo politiko, zelo važna politična zadeva. Nismo mislili tako brezobzirno nastopiti zoper sodelovanje v občinah tudi z onimi, ki so morda le slučajno, iz nevednosti ali zaradi mode pristali demokratske stranke, nas danes k temu vendarle sili okrožnica demokratske stranke, ki jo je razposlala v zadevi občinskih volitev. Okrožnica navaja:

»V splošnem naj veljajo glede občinskih volitev sledeče smernice:

1. Kjer ne moremo računati sami na kakšen poseben uspeh, je treba gledati, da se napravi kompromis, pri katerem tudi naša stranka dobro odreže in na podlagi katerega se skupna lista ne sme vložiti kot lista SLS.
2. Kjer je napredna večina, nastopimo sami s svojo listo, po potrebi tudi skupno z drugimi naprednjaki, vendar naj ostane vodstvo volitev v naših rokah.
3. Kjer nimamo sami večine, pojdemo z vsemi naprednimi strankami skupaj proti klerikalcem.
4. Kjer je to mogoče, je treba izkoristiti lokalne prilike, nasprotje ene vasi proti drugi itd. v korist našemu nastopu.

Iz teh točk moramo posneti to-le:

1. Našim nasprotnikom so občinske volitve samo politična zadeva. Oni bodo po volitvah v občinske zastope šteli svoje župane, svoje odbornike, svoje glasove in še glasove drugih strank, ki bi se z njimi zvezale, kot svoje ter bodo plovili v svet: »kako rastejo!«
2. Demokratom je geslo: Boj zoper SLS. Z vsemi strankami se lahko združujejo, samo da gre zoper SLS, zoper ono stranko, kateri pripada velika večina katoliškega slovenskega naroda. Zdej, ko so radičevci v naših krajih popolnoma propadli, mislijo demokrati zasesti njihove postojanke in tako ustvariti dve fronti: na eni SLS, na drugi liberalna stranka.
3. Da pa bi dosegla svoj umazan račun, ima namen izrabiti krajevna, osebna in druga nesoglasja, ki se bi tu in tam morda pojavila, v svojo korist. Torej tam, kjer bi zaradi domačega nesporazuma ne bil mogoč složen nastop SLS, bodo ene kar za svoje priglasili, SLS pa bodo toliko glasov odšteli.

Javno seveda demokrati ne govorijo tako, kakor ta-le njihova zaupna okrožnica poroča. Javno govorijo, da gre le za gospodarsko stran občinskih volitev, ki itak nimajo političnega pomena. Toda prav nerodni so bili, da smo mi njihovo okrožnico dobili v roke ter jih zato danes javno razkrinkamo. Naši ljudje vidijo iz tega, da bodo občinske volitve velikega političnega pomena. Zato se bodo pa gotovo tudi ravnali po navodilih svoje politične strankine organizacije.

Stefan Lazar:

TITANA.

Roman.

Iz madžarščine prevedel Fr. Kolenc.

(Dalje.)

Nežno je pogledala deklico, ki se je z Overtonom razgovarjala. Obrvi je naježila in je tako opazovala Overtona. Nehoten gib je izdal, da se ji gospodič ne dopada.

— In tudi lani sem bil doma ob tem času — je nadaljeval Mutsuhito Dsain. — Z resnim znanstvom se bavim, toda če črešnje cveto, me nekaj domov vleče. . .

— Domotožje — je kimala starka. — Tudi rodna zemlja vzdihuje po svojih sinovih. . .

Mutsuhito Dsain jo je hvaležno pogledal. S toplim pogledom je pogladil sive lase tetke Bettsy, potem pa je skrivaj na deklo dvignil začudene oči.

— Oprostite, — ga je predramila matrona — jaz sem že starejša dama in se le staromodno znam razgovarjati. Prazne družabne uljudnosti ne morem prenašati; od ljudi, katerih osebnost me zanima, vedno le to vprašam, kar se tudi meni dopada. . .

— Lepo — je dvorjani Mutsuhito Dsain. — Tudi jaz nisem prijatelj družbe. Le znanstvenim poizkusom živim.

Tetka se mu je materinsko smejala.

— Enkrat že pride čas, »ko bodo črešnje zrele«, in takrat ne boste sami, g. Mutsu. . .

— . . . hito — ji je pomagal.

Nehote je pogledal na deklico in Overtona.

— Srečen, komur ni omrežila srca zaljubljenost — je sanjarila tetka Bettsy.

Pri nas, na Japonskem, je ljubezen drugačna, ko tu — je rekel Mutsuhito zamišljeno. — Naše žene še niso na isti črti ravnopravnosti in osebne svobode, ko evropske ali ameriške dame. Naše žene so revne, male sužnje, igračke, majhne lutke; naše hitre male žene so slabe in otročje.

hito Dain je to opazil in vztrepetal. Starka je zgubala čelo in nežno pravila dekletu:

— Dragica, kakor vidim, se zelo dobro zabavaš, ker si se spozabila na naj. . .

— Draga tetka, mr. Mutsuhito te prijetno zabava — se je Alice smejala proti Japoncu. — Tudi Overton govori o zelo ljubkih in zanimivih stvareh.

Profesor Brinkley se je prikazal z novimi gosti. Dva mlada lorda je pripeljal. Ribjeoka, rumenkasta Anglosasa sta dala pogovoru drugo smer. Konjske dirke, lov, gledališče in druge stvari. Mutsuhito Dsain je neopaženo zapustil družbo.

— Z Bogom — je tiho pozdravil in se pomešal med goste.

Pri enem stebri je obstal in zijal na oder. Brinkleyjeva hči! Kako čudovita, kako brezskrbna in srečna! — Overton, srečni Overton. . .

III.

Svinčnik, s katerim je pisal obrazce, mu je padel iz roke. Sledil mu je z očmi, ko je padel na papir; mislil je, da ga pobere, a ni segel za njim. Neko zaspalo slabost je čutil v rokah in v glavi. Kop — kop. . . Srce mu je tolklo. Kaj hoče on, Japonec?

Nič. In vse. Toda »nič« je največji v svetovju; »vse« ima prestop v njem. . .

Zdelo se mu je, da se sam sebi smeje, toda ni se smejal. Izraz obraza je ostal mrk, neizpremenljivo mrk. Toda človek ima dva obraza: zunanega in notranjega. Oni je obraz telesa, ta obraz duše. Zunanji obraz ničesar ne pokaže, ako človek zna gospodovati nad samim seboj. . .

Gospodovati? Na trdem obrazu se je stresla žilica. Dozdevalo se mu je, da sedi v dirajočem vozu, ki so ga pograbili konji. V njem samem so ti konji, on sam je tudi voz, v njem je tudi ona neskončna cesta, po kateri drvi voz obupa. Kam drvi? V samega sebe se vrne. Kaj je z njim? Nič. In najstrašnejše. . .

Zaljubljen! Kako bela beseda! In kako črna. . .

Zaljubljen. Zaljubljen je bil tudi ob drugih prilikah, a tista zaljubljenost ni bila taka. Doma, v Nagasaku, je od družine ku-

pil eno majhno dekle, peljal ga je domov in se z njim igral. Samo toliko. Dekle se mu je vsedlo k nogam in je brenkalo na kitaro ter s sladkim, tankim glasom pelo pesem o belem mornarskem častniku, ki je na veliki ladiji odnesel s seboj žalostno srce male deklice. . . Lepa je bila. Ljubka je bila. Dekle še sedaj živi in pričakuje njegov povratek, ker mu je obljubil, da se po končanih študijah vrne in ga več nikdar ne zapusti.

Dekle. . .

Uboga revica ljubega Boga. . . Oh, ta ljubezen je popolnoma drugačna! Ta ljubezen žge, ko ogenj. Ko da se na srcu kadi živa žerjavica! Ta ljubezen in tiho sanjarjenje, kakor misli človek na malo deklico; ta ljubezen je vihar, ki lomi dušo, ta ljubezen je taifun, japonski orkan. . .

Vstal je, omahovaje je stal za mizo, potem pa je začel hoditi po laboratoriju, ko da nekaj išče. Samega sebe je iskal. Nato se je s počasnimi koraki zopet podal na svoj prostor in je mirno obstal. Kakor obstane urni kazalec. Delati! Tiho se je spustil na stol in je začel razreševati velikanski obrazec.

Nima smisla. Kaj išče matematično formulo, ko niti samega sebe ne najde? On je x. Neznanka. Rumeni x, katerega vrednost pozna profesor Brinkley. Misleči x, ki v zaljubljenosti, v veliki enačbi niti svojih čustev ne zna izračunati. . .

Neumnost.

Mutsuhito Dsain se je baval sam s seboj, upadle oči so se mrzlično svetlikale, suho in brezradostno. Vroče čelo je pokopal v dlani in je poslušal bežeči čas. V laboratoriju je vladal top mir in v tihoi je slišal ropot: sekunde prihajajo in odhajajo, vsaka potuje z milijon vozovi in v milijon vozovih pelje radost in žalost človeštva. Kako prijetno je v samotni! Ko človeka muči tisoč dvomov. Kaka strahota je biti tako sam! Ko se človek samega sebe boji. . .

Profesor Brinkley je na univerzi. Kje pa je Overton? Overton sedaj gotovo zabava gospodično Alice, saj od zabavnega večera sem skoraj vsak dan gre tje. Overton je celo pri tem srečnejši! To je razumljivo. Bel mož. Belo dekle. Rumena mož — belo dekle, to bi bilo zelo čudno. . . Toda ali barva dela človeka?

Profesor Brinkley je veselo vstopil v laboratorij; vedno je bil tem bolj vesel, čim večje delo je dovršil. Japonec

Danes svetujemo kot odgovor na hinavsko nakano demokratov to, da v naših občinah zatrete vsako sled po SDS in da z njo, ki si je nadelo nalogo organizirati v občinah vse, kar je mogoče, zoper SLS, nikjer ne sklepajte kompromisov. SDS je napovedala brezobziren boj nam, mi pa ji ga vrnimo, a vrnimo tako, da zmagamo na celi črti!!

Da bomo nasprotnike poznali.

Z Ljubljano se bahajo.

Demokrati se zelo bahajo z »zmago« v Ljubljani. Če pa podrobneje pogledamo to »zmago«, bomo videli, da tako zmagujejo, kot rajna Avstrija napram Rusom. Vsak dan je bila nova zmaga, pa vsak dan smo šli bolj — nazaj. In tako je tudi v Ljubljani. Niso še daleč časi, ko je bila Ljubljana tako liberalna, da je naša stranka imela po 2 ali 3 odbornike. Toda v teh volitvah je naša stranka sama priborila 19 mest v občinskem svetu. Demokrati si pa sami še v volitve niso upali, pa so zbornali skupaj napredni blok, ki jim je dal 23 mest, toda to niso le demokrati mesta, ampak tudi od drugih strank. Tako se pa demokrati stranka baha s pavovim perjem. Če bodo pa imeli župana in koliko časa ga bodo imeli, je pa seveda drugo vprašanje.

Naši nasprotniki se družijo.

Zanimivo je to, kako se naši politični nasprotniki družijo v eno fronto, pa — jih nič ni sram! Pribičević in Radič se kušujeta in točeta po rami. Radič dela to — zahvalo za ono preganjanje, s katerim ga je Pribičević zasledoval, da se je skrtil pred njim v luknjo! To jim mora pa že huda presti, da taki ljudje sklepajo zveze prijateljstva! Se bolj zanimivo pa je to, da isti ljudje potem nam očitajo, ako si iščemo zvez in prijateljev. Proti združenim nasprotnikom je treba iti združeno!

Vedno smo izdajaleci!!

To je res imenitno, kako znajo naši demokrati! Preje, ko smo bili sami, so nas v Beogradu tožili, da nočemo s Srbi, da smo izdajalci domovine in ne vemo, kaj še vse! Zdaj, ko smo v vladi, v kateri so tudi Srbi, in nastopamo skupno z radikali, pa smo zopet izdajalci domovine! Pa ustrezite demokratom, če morete, ki so se že naravnost osmešili s to svojo gonjo zoper klerikalnega lintverja in njegova izdajstva.

Zveza s framazoni.

Demokrati silno vpijejo, češ, da smo zvezani s framazoni, to je brezverci, ki so organizirani proti kat. Cerkev. Ali mislite, da se demokrati bojijo, kaj bo zdaj z našo vero in z našo Cerkvijo in z našim katoliškim narodom, da so tako zoper to zvezo? Nikakor ne. Demokrati se zveze bojijo ravno zaradi tega, ker bodo zdaj srbski framazoni pustili katoliško Slovenijo v miru, ker bodo celo framazoni delovali na to, da se uredi razmerje med našo državo in katoliško Cerkev. To in še marsikaj drugega jezi framazonsko demokratsko srcece, da skače kakor mlado mače. Nam taka zveza škodovati ne more, ker je bolje, da poleg framazonov vladajo tudi zastopniki katoličanov, kakor pa, da bi vladali sami framazoni!

Med Bogom in hudičem

plava že čisto zmešano glasilo radičevcev. To mu ne gre v glavo, zakaj on dobiva iz vseh župnij enako sporočilo, da so duhovniki povsod, pa vsi brez razlike to nedeljo povedali s prižnice ono znamenito besedo Učeničovo: »Nikdo ne more služiti dvema gospodoma, Bogu in mamoni...« Seveda, on se ne razume toliko na cerkvene reči, da bi vedel to, da morajo po vseh cerkvah brati vsako nedeljo evangelij in da je na tisto volilno nedeljo prišel ravno označeni evangelij. In kjer so duhovniki besedo Gospodovo razložili, so jo gotovo prav razložili, kar kaže posebno razburjena pisava radičevskega lističa, ki tudi ne more služiti

ga je nemo pozdravil, potem pa se je sklonil pri mizi in nadaljeval delo.

Nekoliko pozneje je profesor prišel iz svoje sobe.

— No, prijatelj Mutsuhito, kako daleč ste? — si je zadovoljno mel roke. — Orjeta ono visoko matematiko, ko kak orjak trdo ledino...

Mutsuhito Dsain je molčal.

— Ne posreči se mi, — je potem iztisnil skoz stisnjene zobe.

— Kako to? — se je smejal stari znanstvenik. — To je vam igrača...

Pogledal je stolpe števil; čelo je nabral in z enim pogledom je preletel celo številčno polje.

— Kaj je to? — si je popravil špegle. — Kaj delate? — je začuden gledal asistenta. — Ves obrazec je napačen! Glejte... glejte... glejte... — je podčrtal drugo za drugim.

Mutsuhito Dsain je stal s povešeno glavo.

— Kaj vam je? — ga je gledal profesor Brinkley začuden. — Neverjetno! Ali tako hočete sestaviti električni zrakoplov?

— Bolan sem — je mrmral malodušno.

Stari znanstvenik je osupnil.

— Kaj vam je? — je vprašal nemirno.

Mutsuhito Dsain je molčal.

— Recite, prijatelj, povejte odkrito — je vstal profesor Brinkley. — Res ste blede — mu je gledal v lice — in če prav vidim, ste nekoliko šušljali. Kaj vas boli?

Čelo maldega znanstvenika je bilo potno.

— Vi imate vročino! Hodite, popeljem vas na vaš stan, takoj pokličemo zdravnika...

— Hvala — je spoštljivo odvrnil Mutsuhito Dsain — organizem je v redu...

— Nemogoče! Ali pa morda kaka duševna potrtost?

Japonec je trmasto molčal.

— Kaj vam je — ga je nežno dalje izpraševal. — Bojim se radi vas — ga je za roko prijel. — No, hodite z menoj in mi povejte — ga je peljal proti svoji sobi. — Nekaj skrivate pred menoj...

dvema gospodoma, pa Bogu z napadi na Cerkev in duhovnike gotovo ne služi. — Tudi Radič sam se je zelo razgital zaradi tega in prvo, kar je predlagal v Beogradu, je bilo, da je treba katoliške duhovnike gospodarsko uničiti! — Pa bo zopet prišel in lovil katoličane z besedami: »Hvaljen Isus in Marija!«, pa bo zopet nosil svečo pri Rokovi procesiji, kadar bo treba ljudem nasuti peska v oči. Toda moti se, če misli, da mu bo ta gonja kaj pomagala. Le do golega naj se razkrinka ta politična hinavščina.

Slučajno nimajo milosti vere...

Radičevci imajo tudi svojo posebno prosvetno organizacijo. Imenujejo jo »Zvezo lantov in deklet«. Imeli so občni zbor in tam so povedali med drugim tudi to, da oni — združujejo vse, one, ki imajo milost vere in one, ki bi te milosti slučajno ne imeli. — To pa je res izvrstna stavba na temelju naukov naše Cerkev. Radovedni smo, kako so te svoje člane in članice sedaj ocenili, kdo ima slučajno milost vere in kdo je slučajno nima. In če združujejo vse skup, kaj nastane iz tega? Ena garjeva ovca 100 zdravih garjev napravi. Ena gnila jabolka vsem ostalim gnilobo povzroči. Tako je tudi pri ljudeh. Če se oni, ki imajo milost vere, družijo s takimi, ki te milosti nimajo, lahko vedo, kaj jih čaka. S to svojo izjavo so se radičevci najbolj razkrinkali, da jim nikakor ni resno za temelje krščanstva, njim je le za ljudi, ali imajo milost vere, ali je slučajno nimajo. Zato prav odločno svarimo našo kmetско mladino pred to novo pastjo. Naša mladina v naša katoliška prosveta na društva!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Vlada ima večino od 315 — 206 glasov. Predno je bilo kako glasovanje v narodni skupščini, so naši nasprotniki še vedno vpili, da sedanja vlada nima večine. Pribičević in Radič sta namreč ponudila Davidoviču, da glasujeta za demokratskega kandidata, ki naj bi bil predsednik narodne skupščine. Mislila sta, da na te limanice bo Davidovič šel, in bo kakega svojega hotel spraviti na predsedniško mesto in ne radikala Perića. No in na prvi seji narodne skupščine dne 6. t. m. so bile volitve. Volilo je 305 poslancev. Za N. Perića jih je glasovalo 206, za Pribičevićevega kandidata pa 90, to je njegovi in Radičevi poslanci. Zdaj pa je bilo — glorijski konec, vlada pa ima dvetretjinsko večino!

Pretep v narodni skupščini. Če bi kdo mislil, da se zna jo samo fantje na vasi pretepavati, bi se celo motil. Tudi nekateri poslanci mislijo, da spada to k njihovim častim. V četrtek so namreč bile volitve v odbor, ki bo določil, kdo je pravzaprav poslanec. Ob priliki teh volitev so se prepirali, ali ima predsednik Perić volilno pravico ali ne. Ta prepir je trajal nad dve uri, končal pa je s pretepom za volilno posodo. Ko je hotel oddati predsednik svojo glasovnico, je skočil k volilni posodi radičevcev dr. Pernar ter jo je z roko pokril. Tudi drugim poslancem ni pustil blizu, da bi volili. Seveda so drugi navelili na njega in čeprav je močen, je konečno moral podležiti krepki roki poslanca Žebota, ki ga je zgrabil ravno v treputku, ko je hotel vse glasovnice raztresiti po dvorani. Za kazen za svoje nekulturno obnašanje je bil zato dr. Pernar izključen od 3 sej iz narodne skupščine.

Verifikacijski odbor, ki potrjuje poslance, če so pravilno izvoljeni, je sestavljen tako: 7 radikalov, 5 demokratov, 2 naša, 4 radičevci, 2 Pribičevićeva, 1 zemljeradnik. Vlada ima v tem odboru 14 in opozicija 7 zastopnikov. Ta odbor bo sklepal tudi o ljubljanskem mandatu, zoper katerega je vložena pritožba. Predsednik odbora je dr. Subotić, tajnik pa dr. Behmen.

Za razčiščenje v demokratski stranki. Zelo neprijetno je demokratskim ministrom v vladi, kadar se čuje, da Davidovič sklepa na drugi strani dogovore z Radičem in Pribičevićem. Izgleda, kakor da bi uganjali hinavščino. Zato so sklenili ti ministri, da zahtevajo od celotnega kluba, da

jih podpira v sodelovanju z radikali in SLS, ali pa, da jim izreče nezaupnico. S to zahtevo se je položaj konečno razčistil z zmago Marinkoviča, ki je v vladi.

Skrb vlade za Slovenijo. Če je vsaj eden naš človek v vladi, se to takoj pozna. Ko smo bili spomladi v vladi, smo izposlovali, da se je dovolil kredit 4.296.000 Din za ceste v Sloveniji. Ko smo šli iz vlade, se kredit ni izplačal. Sedaj pa, ko smo zopet v vladi, se je dovoljeni kredit tudi nakazal. In tako dobimo za naše deželne in okrajne ceste v Sloveniji 4.296.000 Din, kar bo vsaj za prvo silo zaleglo, da se bodo ceste uredile in zboljšale.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Med nami in Bolgarijo

je prišlo do ponovnega nesporazuma. Že smo bili blizu temu, da se obe državi kar najbolj približata, toda prišlo je vmes nekaj, kar je to zblizanje preprečilo. Macedonija, najbolj južni del naše države, je donesla to zapreko. Macedonci silijo pod bolgarsko oblast, v kateri so nekoč bili. Ker se sami ne morejo s silo upreti, pa prihajajo preko meje iz bolgarskih gozdov cele tolpe ljudi, ki potem po Macedoniji ropajo, ubijajo, zažigajo. Naša država seveda tega ne more pripustiti. Bilo je že veliko teh napadov makedonstev, kakor se te organizirane čete imenujejo, toda tega pa še ni bilo kot zadnji čas, ko so pretekli teden ubili generala Kovačevića, poveljnika naše vojske v Štipu. Naša država — to je razumljivo — ne more mimo pripustiti, da bi iz sosedne države prihajale čete, ki bi nam na naši zemlji ubijale našo vojsko in uničevale naše domove. Zato je sklenila zasledovanje teh čet do meje bolgarske. Istočasno pa je zahtevala od bolgarske vlade, da tudi ona razžene te čete na svojem ozemlju. Bolgarska vlada pa pravi, da ni odgovorna za to, če se te čete skrivajo po bolgarskih gozdovih in da sama nima moči jih razgnati, ker nima vojske. Spor pride najbrž pred Društvo narodov. Krvavega spopada se ni bati, če tudi si ga želi — Italija, ki bi v tem slučaju seveda nastopila zoper našo državo.

Nad Italijo se bo to še maščevalo. Naši ljudje v Italiji trpe najhujša preganjanja. Fašizem jim počasi uničuje vse. Vzel jim je šolo, vzel jim je društva, vzel jim je časopise in knjige, jemlje jim zdaj tudi gospodarske ustanove in druge. Do golega hoče fašizem izropati našega človeka. — Poleg tega pa ruje Italija, kjer more, zoper našo državo. Tudi v sporu z Bolgarijo dela zoper nas in kdo ve, če ravno ona ne podpira tistih tolpe, ki prihajajo zopet v Macedonijo, ker so opremljene z najmodernejšim orožjem.

Med Francijo in Rusijo razmerje še nikakor ni urejeno. Ker zahteva Francija brezpogojno, da ruski poslanik Rakovski odide, ko preveč deluje v zvezi s komunisti v Franciji. Rusija ga seveda težko žrtvuje.

Na Češkem so dne 17. t. m. občinske volitve. Dasi so tudi tam te volitve važne predvsem za gospodarstvo v občinah, jih vendar vse stranke smatrajo za strogo politično zadevo ter bodo tudi po izidu teh volitev cenili moč posameznih političnih strank. — Češko je obiskal francoski trgovski minister, ker bo dobila Češka večje posojilo. — Češka odda svoje železnice v zasebne roke, najbrž družbi, ki se bo pogajala tudi z našo državo in isti zadevi.

Sredozemski blok, zveza držav na Balkanu in še druge zveze se pojavljajo v meddržavnem političnem življenju, ker države uvidevajo, kako zelo pametno je, če se naslonijo druga na drugo in ne, da so tako zaplankane in sovražne med seboj.

Revolucija v Mehiki je znova zadivjala. Točnih poročil ni, ker Calles, ta odpadnik in krvnik katoliškega ljudstva, ne pošilja v svet resničnih poročil, drugače pa je meja popolnoma zaprta. Res je le, da so se organizirale čete, ki so pod vodstvom dobrih generalov hotele streči moč tega človeka. Poročila pa pravijo, da sta dva generala teh čet že umorjena in da je revolucija zatrta. Če tudi katoličani neposredno ne vodijo te revolucije, vendar bi za Mehiko bilo dobro, da bi se strla moč vladajočih brezvercev, ki so v

Mutsuhito Dsain mu je obotavljal sledil.

— Vedeti hočem — je zaprl vrata Brinkley. — Jaz sem vaš očetovski prijatelj in imam pravico do tega... Materijalna skrb?

— Ne — je odgovoril.

— Nego kaj?

Dobrohotni obraz se mu nenadoma zjasnil.

— Razumem — je pokimal s priznanjem. — Domo-tožje...

Mutsuhito Dsain se je obotavljal.

— Hrepenim po domovini, toda...

— Pojdite torej domov! En skok. Par tednov počitka vam ne bo škodovalo. Potem pa tem boljše...

— Ne morem iti — je zmedlo momljaj.

— Kako ne bi mogli iti! Dobite dopust.

— Ne morem...

— Kako? — so se mu razkolačile oči. — Koga vruga? Tiho je skimal.

— Ali ste zaljubljeni?

Mutsuhito Dsainov obraz je zarudel, potem pa je kri izginila iz njega. Skoraj uničen je stal pred profesorjem.

— Da — je mirno pritrdil.

Stari gospod se je veselo smejal.

— Prijatelj, to ni sramota! Priznam, svoj čas sem tudi jaz padel preko tega. To je tako ko ovčja garja... Ali morda bolj resen slučaj?

Japonec je brez besede prikimaval.

— In ako nisem nadležen, ali je lepa dama?

— Krasna...

— Blondinka? — ga je šaljivo izpraševal.

— Rujava...

— Seveda — je kimal prizanesljivo. — Oh, srečna mladost! Tako že razumem oni obrazec — je meril na zapiske. — Tako krasno oslarijo naredi le zaljubljen človek!

Obrisal je očala in se dalje šalil.

— Da. V japonskem delu sem videl mnogo ljubkih in ličnih žensk.

Mutsuhito Dsainu se je zopet vrnila prisotnost duha.

— Ni Japonka — je pripomnil tiho.

— Aha! Še bolj zanimivo. In vrača ljubezen?

— Ne verjamem — je otemnel rumeni obraz.

— To je že hudo. Morda... oprostite... izpovejte vse... Morda vam bom kot starejši in izkušenejši mož s kakim svetom na pomoč. Kje ste se spoznali z damo?

Mutsuhito Dsain ga je odkrito pogledal.

— V vaši hiši.

Brinkley je debelo gledal.

— Ali? In ako smem vedeti... Kdo je dama?

Vaša hčerka.

Brinkleyjeve očale so padla na tla.

— Alice?

— Da — je odprl dušo.

Poteze na obrazu so mu skoraj otrple, po mali postavi se je razlil leden mir, le ustnice so se gibale.

— Ljubim jo — je izjavil odločno.

— Ne—mo—go—če...

— Zakaj?

— Ker...

— Sem Japonec?

Znanstvenik se je zavedel.

— Bog varuj! Menda vendar ne mislite, da med človekom in človekom delam tako razliko... Celo, ako je o vas govor! A vendar...

— Razumem — je prikimaval Mutsuhito Dsain s trpkim smehom.

Znanstvenik ga je pogledal in na obrazu mu je zaigralo neko sočutje.

— Rad bi bil, da bi me v resnici razumeli... Vaša izjava me je res presenetila, toda saj sem oče in ta trenutek... Alice je edina hčerka... Mr. Mutsuhito Dsain, kak namen imate?

Japonecovo oko se je zarosilo.

— Rad bi zaprosil za roko gospodične!

Dolga pavza. — Ko da so retorte prisluskovale. —

Profesor je sklonil svojo glavo in se globoko zamislil.

Potem si je počasi nataknil na nos očala.

Dalje prihodnjič.